

DIGITALNI NOVAC I UJF: NEKE POSLEDICE ZA UPRAVITELJE GOTOVINOM (I DUGOM)

Mike Williams
mike.williams@mj-w.net

Webinar
20. studenoga/novembar 2025.

Sadržaj

Digitalni
novac: što
i zašto

Digitalni
novac u
UJF-u

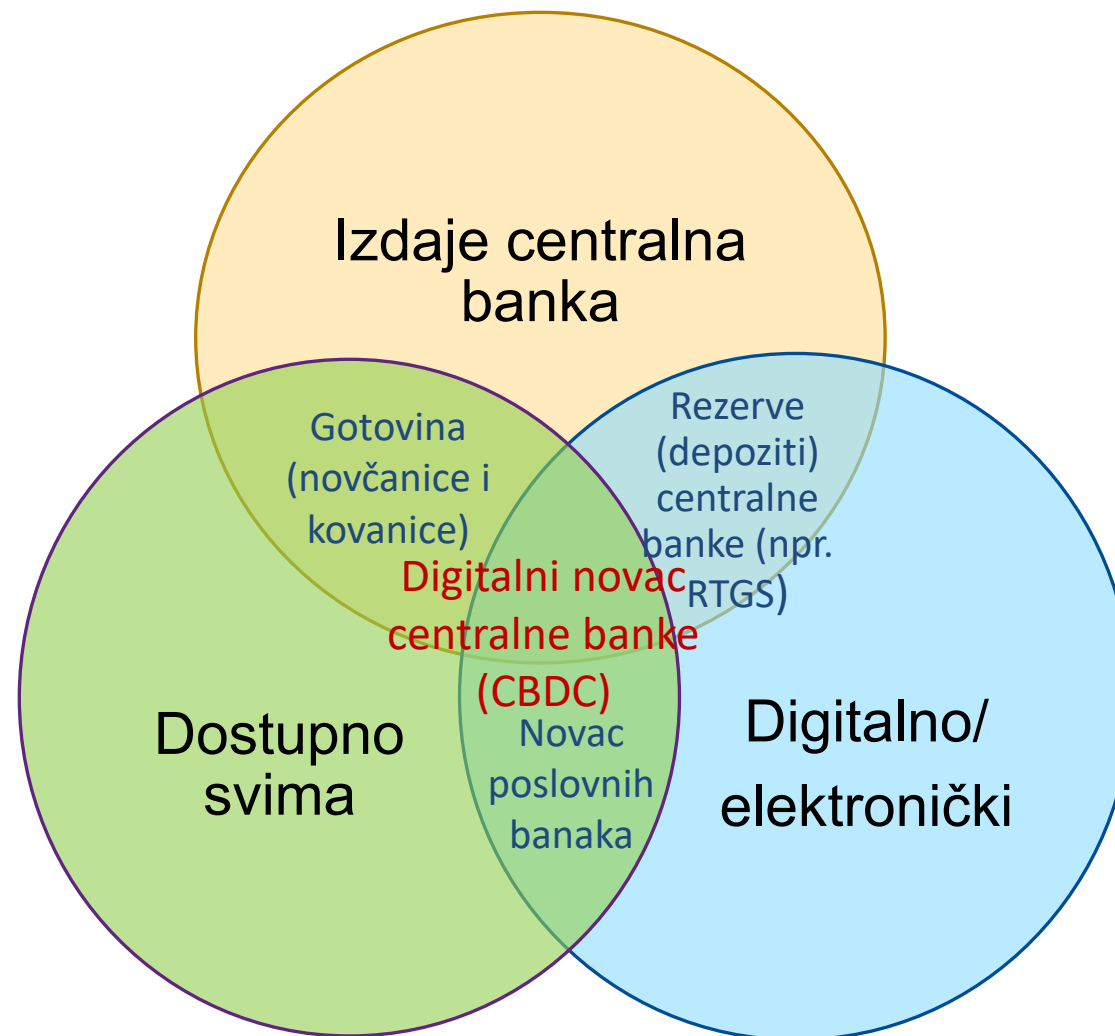
Posljedice
za trezore

- Prihodi
- Rashodi
- Financiranje

- Upravljanje
gotovinom
- Digitalne
obveznice

Pogledati
Dodatak za neke
definicije

Digitalni oblici novca nisu novost, ali sve je više novih oblika...

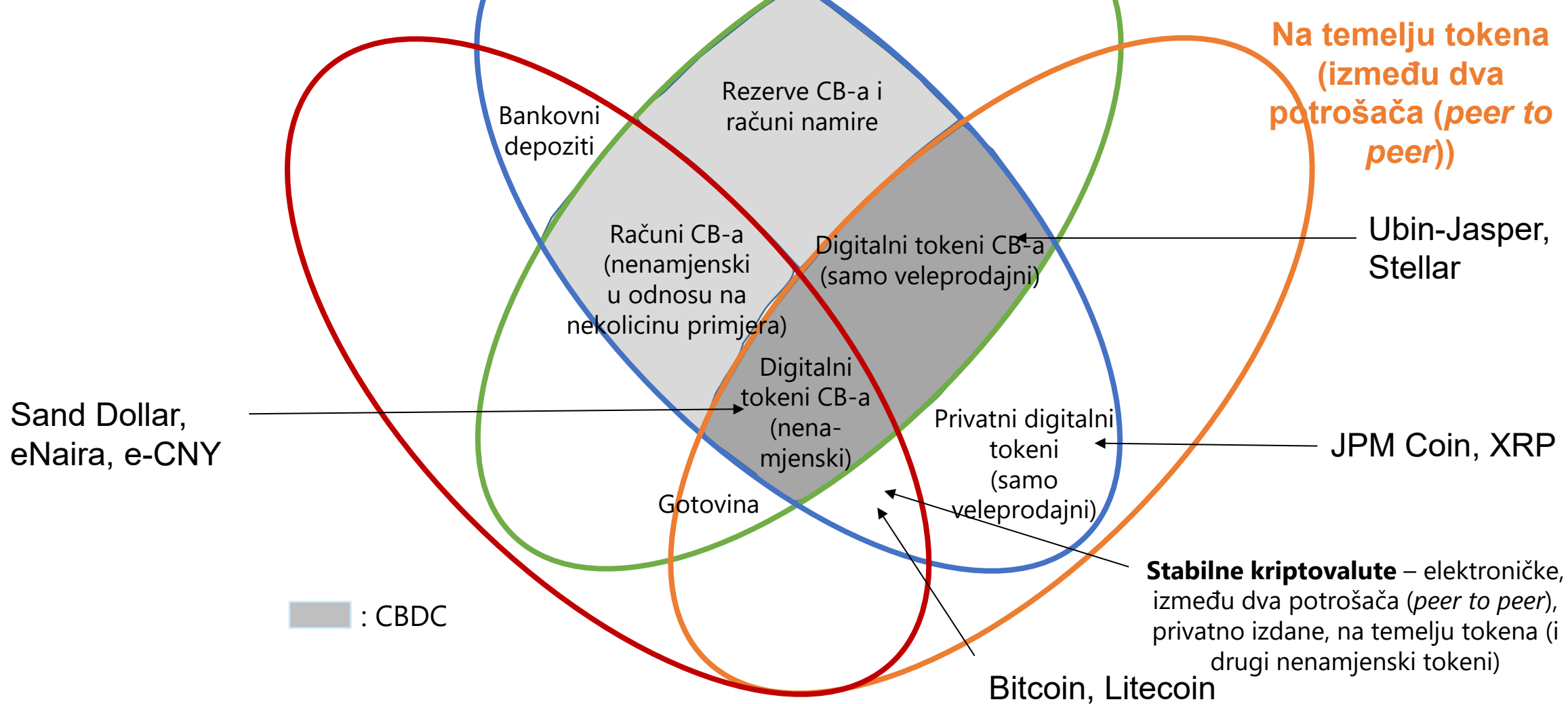
„Cvijet novca“

Digitalno

Izdaje centralna banka

Široko dostupno

Na temelju tokena
(između dva
potrošača (*peer to peer*))

Bankovne rezerve (depoziti) u odnosu na digitalni novac i kryptoimovinu

	Bankovne rezerve (depoziti)	Privatni novac	Javni novac	Nije novac
	E-novac	Stabilne kriptovalute	CBDC	Kryptoimovina
Denominacija	Nacionalna valuta	Isto kao banke	Isto kao banke	Vlastita
Obveza otkupa	Fiksna i nominalna vrijednost	Isto kao banke	Fiksno / Fleksibilno	Ne postoji
Zaštitni mehanizam	Vlada	Privatni	Privatni	Ne postoji (implicitno vlada)
Imovina kao kolateral	Mješovito	Sigurno i likvidno	Sigurno / Različito	Ne postoji

Digitalni novac nudi potencijalne prednosti...

CBDC

Sigurnost, otpornost, tržišna disciplina

Efikasnost javne politike

Prava građana

Privatno izdani digitalni novac

Prilagođeno i integrirano

Financijska uključenost

Katalizator inovacija i rasta

Prekogranična plaćanja

... ali i rizike i izazove...

CBDC

Privatno izdani digitalni novac

Ukidanje korištenja posrednika od strane bankarskog sektora

Operativna otpornost

Regulatorni i zakonski okvir; privatnost podataka

Kibernetički kriminal, pranje novca, utaja poreza

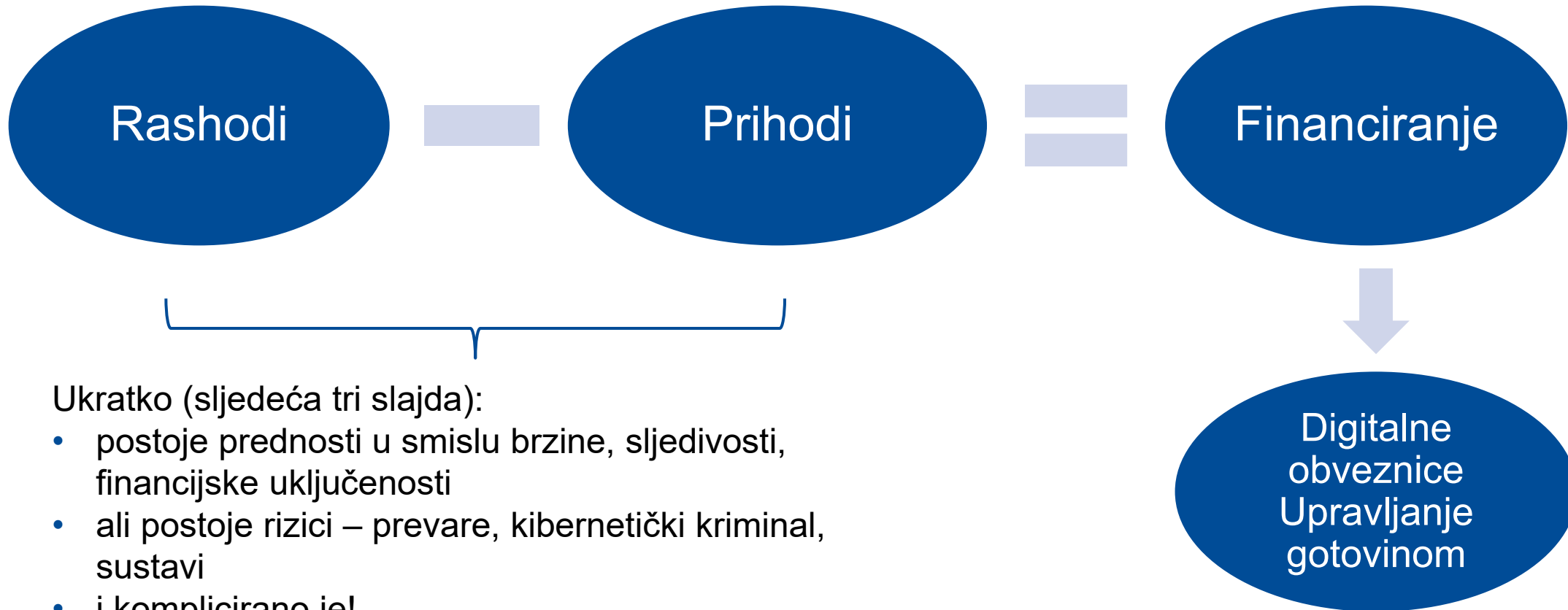
Ugled

Istiskivanje rješenja privatnog sektora

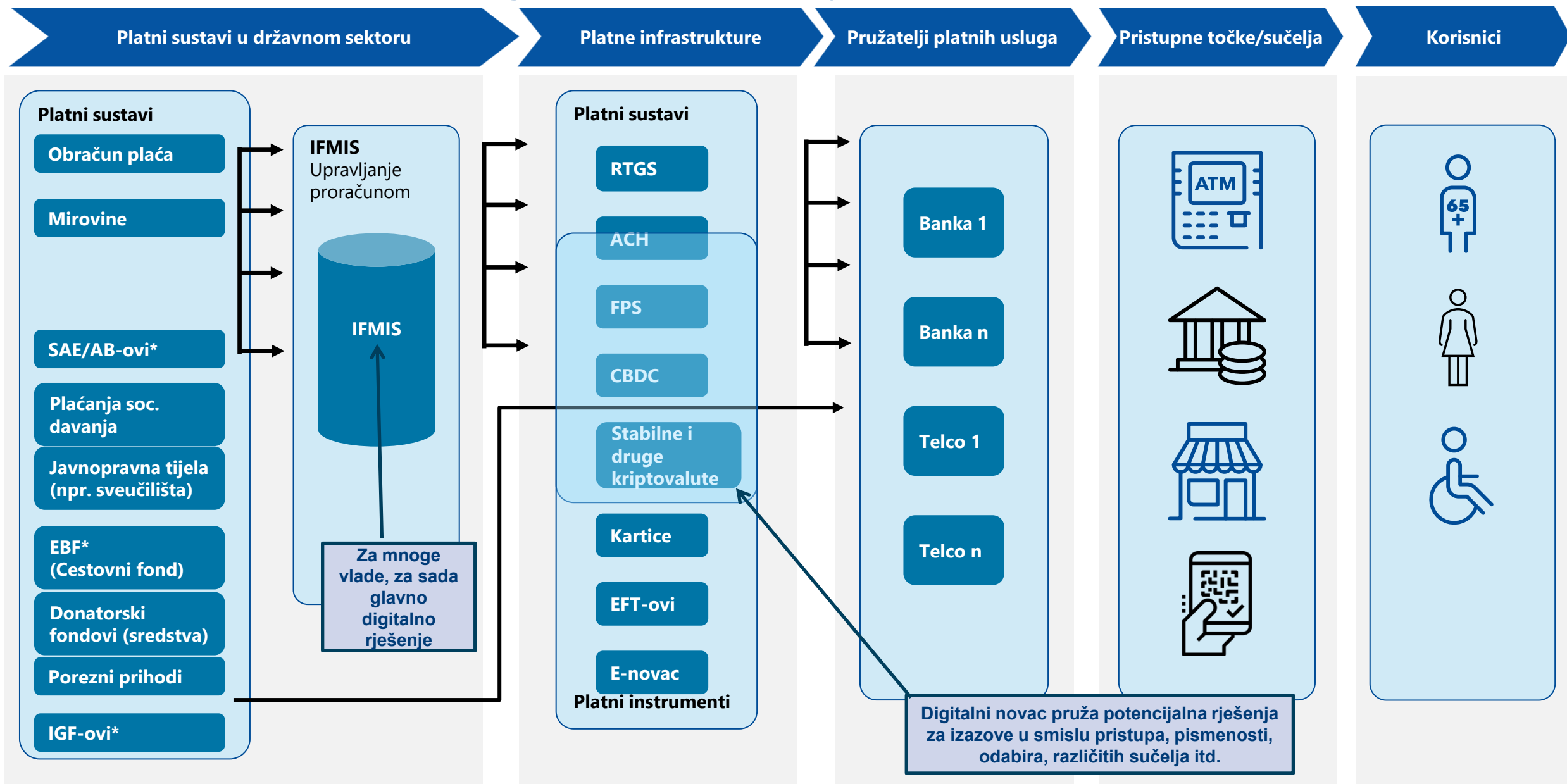
Zaštita potrošača i konkurentnost
tržišta

Financijska stabilnost i integritet

Digitalni novac u UJF-u

Ekosustav digitalnih plaćanja u državnom sektoru

* EBF: Izvanproračunski fondovi; SAE/ABs: Samostalni računovodstveni subjekti/autonomne proračunske institucije; IGFs: Interno ostvarena sredstva.

Digitalni novac i platna rješenja

Mobilni novac	<ul style="list-style-type: none"> • Jednostavan pristup, ali preveliko oslanjanje na pametne telefone • Primjeri: Brazil, Peru, Kenija
Državne kartice	<ul style="list-style-type: none"> • Direktan pristup za primatelja i namjensko korištenje sredstava • Ali: nedostatak POS-a, rizici od prevara, krađe, zloupotrebe • Primjeri: SAD, Egipat
Brzi platni sustavi (instant plaćanja)	<ul style="list-style-type: none"> • Velika interoperabilnost, trenutni (instant) pristup, ali može zahtijevati bankovni račun, meta prevara • Primjeri: Brazil (Pix), Tajland
CBDC	<ul style="list-style-type: none"> • Direktno u stvarnom vremenu, sigurno, efikasno, ali: pitanja privatnosti, povjerenja • Primjeri: Nigerija, Bahami; pilot-projekti u Kini, Gani, Kazahstanu
Stabilne i druge kriptovalute	<ul style="list-style-type: none"> • Omogućuju prekogranična plaćanja; mogućnost programiranja automatizacije plaćanja • Ali kriptovalute sporo napreduju; pitanje singularnosti stabilne kriptovalute, kriminala itd. • Primjeri: El Salvador, Palau
Tokenizacija	<ul style="list-style-type: none"> • Samo kao potencijal • Primjeri: projekti BIS-a, HKMA-e, SNB-a, SB-a

Stabilne kriptovalute

Procvat nakon donošenja zakonskog okvira za regulaciju kriptovaluta, tzv. Zakon GENIUS

- Zakonom se propisuje osiguranje (kolateralizacija) niskorizične imovine u omjeru 1:1
- Slično fondovima na tržištu novca i uskom bankarstvu, ali zabranjeno je plaćanje kamata

Brzi rast

- Pretežno u američkim dolarima (99 posto), posebno Tether i Circle
- 230 mld. američkih dolara 2025. (usp. 350 milijuna eura) – projekcija rasta do 2 bilijuna američkih dolara do 2028.

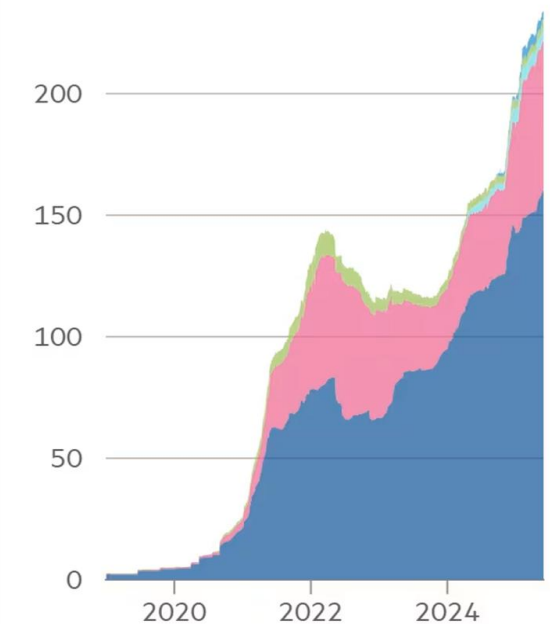
Konverzija fiducijarne (fiat) valute u kriptovalutu i obratno (tzv. on-off ramp), što vrijedi i za prekogranične transakcije

- Većina transakcija izvan SAD-a

Stablecoins are growing fast

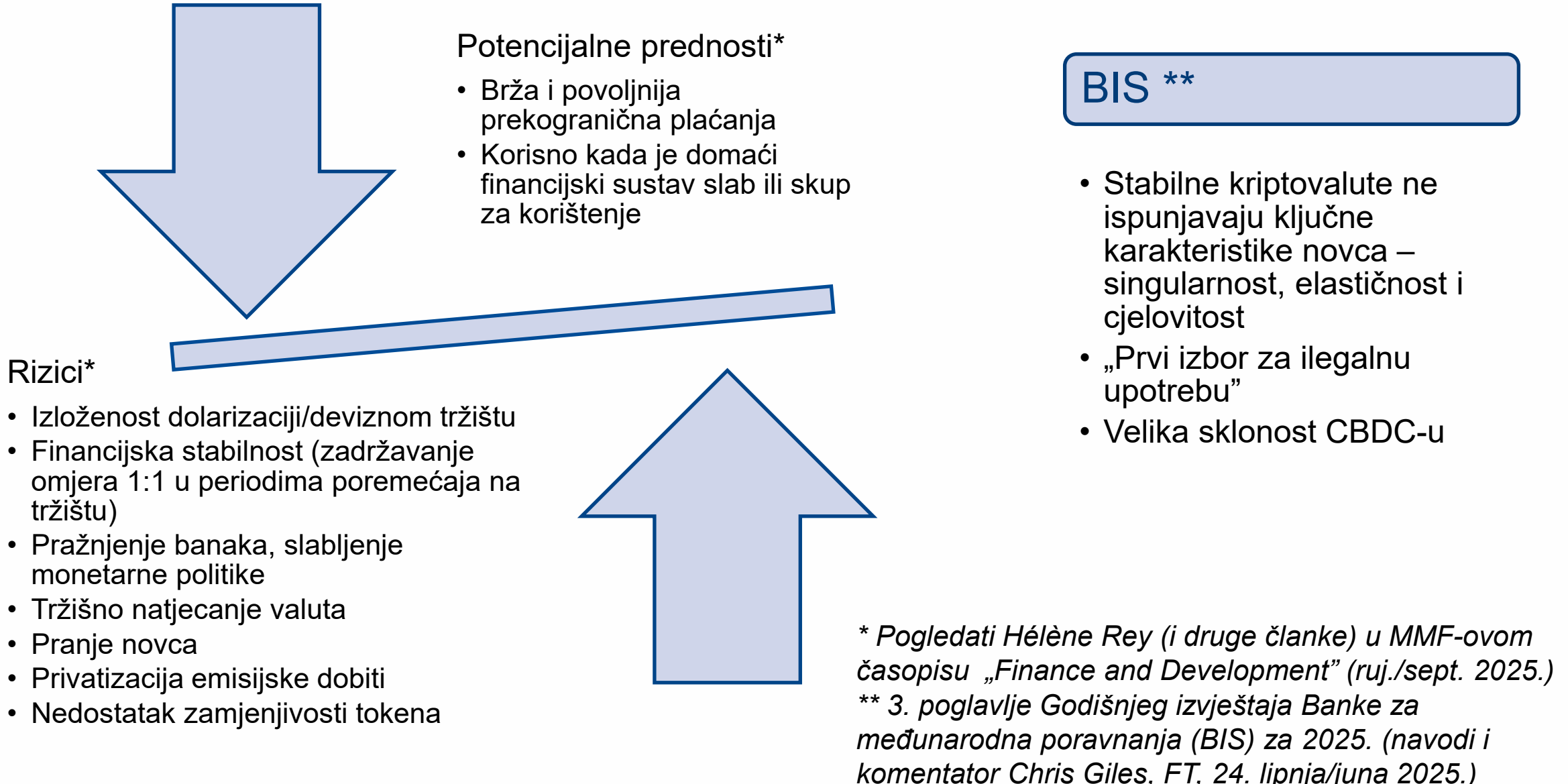
Market capitalisation of stablecoins (\$bn)

■ Tether ■ USDC ■ Ethena USDe
■ Dai ■ Sky Dollar

©FT Source: BIS

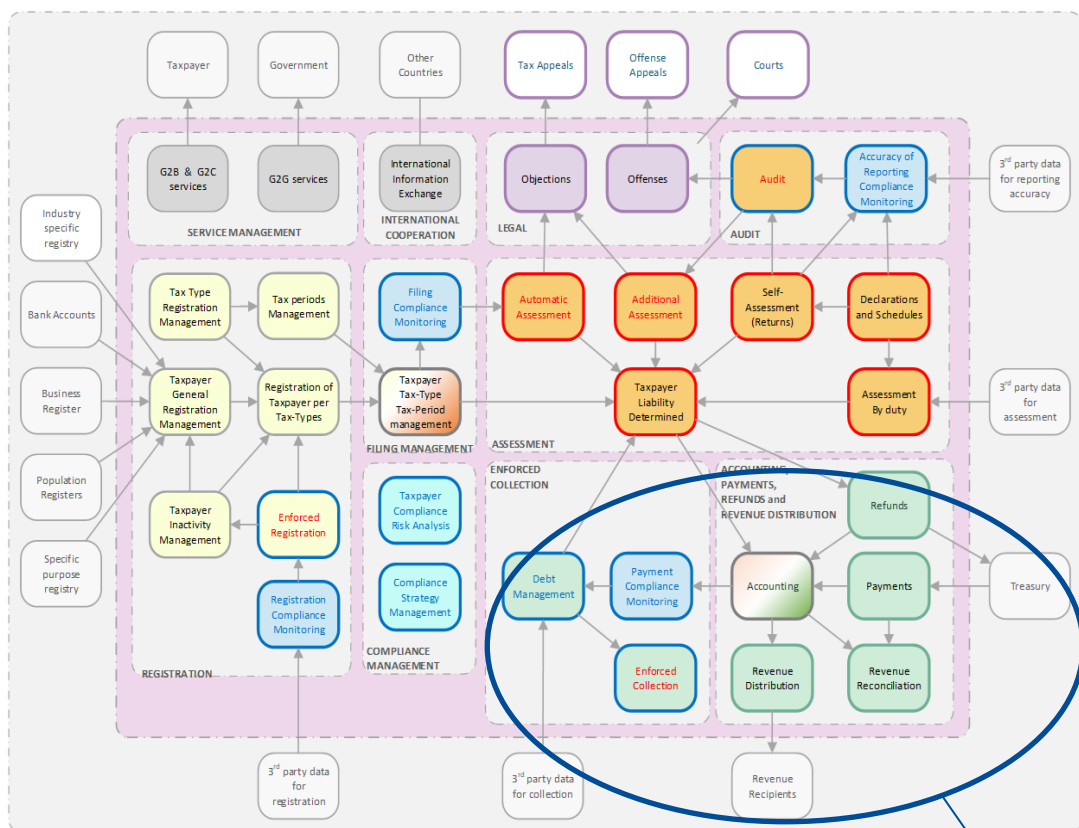
Stabilne kriptovalute – Da ili ne

Digitalni novac i prihodi

Porezni ekosustav je kompleksan

Registracija, procjena, usklađenost, zakonski aspekt, revizija itd., kao i naplata, povrat itd.

Izvor: MMF

Moguće prednosti

- Proširenje porezne osnovice i jačanje povjerenja javnosti
- Veća transparentnost, sljedivost i mogućnost revizije poreznih plaćanja
- Operativna efikasnost (u smislu vremena i troškova) poreznih transakcija
- Pristup podacima u stvarnom vremenu
- Nove mogućnosti za investicijske strategije

Razmatranja

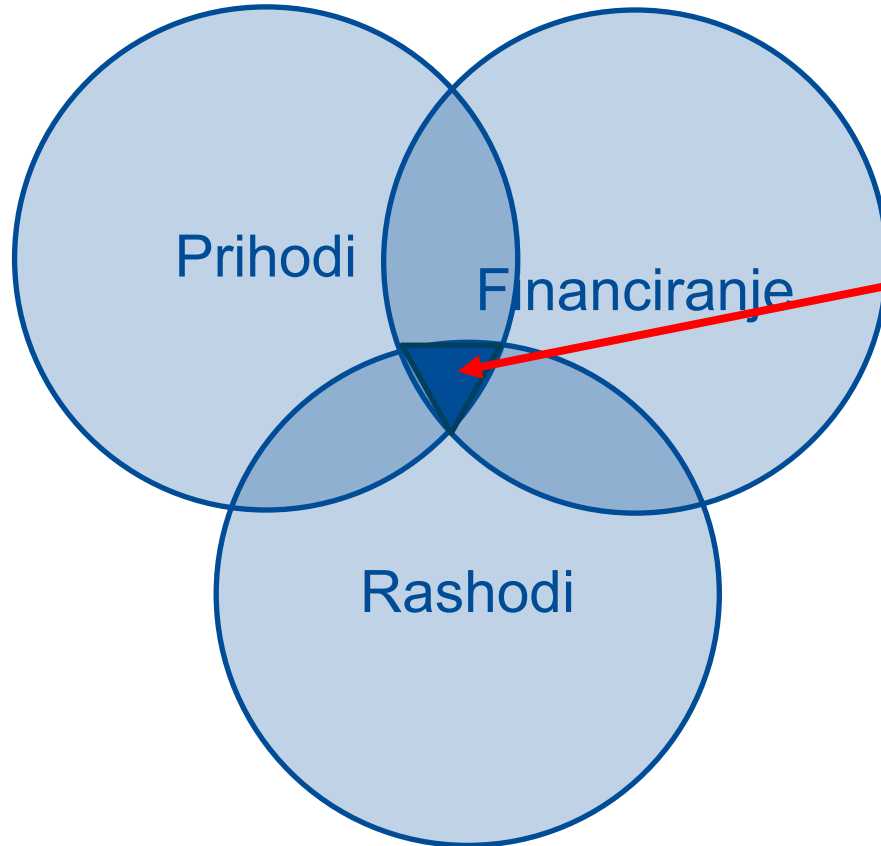
- Restrukturiranje bankarskih i finansijskih mehanizama
- Preispitivanje sustava za računovodstvo i izvještavanje
- Novi načini komuniciranja i razmjene podataka
- Rješavanje pitanja privatnosti i prijetnji u pogledu kibernetičke sigurnosti

Horizontalna pitanja

- Izgradnja institucionalnih i tehničkih kapaciteta
- Čvrst regulatorni okvir
- Razvoj nove digitalne infrastrukture
- Most između različitih platnih sustava
- Integracija s postojećim finansijskim okvirom

Prostor za digitalni novac: u oblastima plaćanja i naplate

Upravljanje gotovinom u državnom sektoru

Sjecište triju velikih tokova

Fokus na prednostima i rizicima upravljanja neto novčanim tokom i povezanim gotovinskim saldima

Utvrđivanje triju stupova

Jedinstveni račun trezora

Izrada projekcija novčanih tokova

Aktivno upravljanje gotovinom

JRT i konsolidacija gotovine: Pregled

Koncept se dobro shvaća (i u velikoj je mjeri JRT uspostavljen u zemljama članicama PEMPAL-a), ali modeli su različiti:

- Obuhvaćena samo središnja država ili i JLP(R)S-ovi (ponekad DP-ovi)
- Centralizirana ili decentralizirana plaćanja
- Plaćanja obrađuje MFIN putem centralne banke ili direktno ili ministarstva/odjeli/agencije (MDA) putem poslovnih banaka
- Računi s nultim saldom (ZBA) ili kontrola putem kreditnih limita kojima upravlja CB, banke ili IFMIS

Izazovi – u mnogim zemljama širom svijeta:

- Transferi prihoda za koje su zadužene banke (ponekad MDA-ovi) mogu kasniti
- Otpor EBF-ova, NPI-ova (i donatora, kao i nekih MDA-ova) prema pripajanju „njihovih” salda JRT-u
- Neodgovarajući IFMIS – problemi s usklađivanjem, kontrolom i neuspješnim odvajanjem gotovine te dozvolom za potrošnju

Neki direktni zaključci:

- Dobra praksa JRT-a zahtijeva moderni bankarski sustav i efikasni IFMIS
- Podrazumijeva mnogo veći raspon prednosti za zemlje srednjeg i niskog dohotka nego za zemlje visokog dohotka

JRT: Moguće prednosti digitalnog novca

Mogućnosti

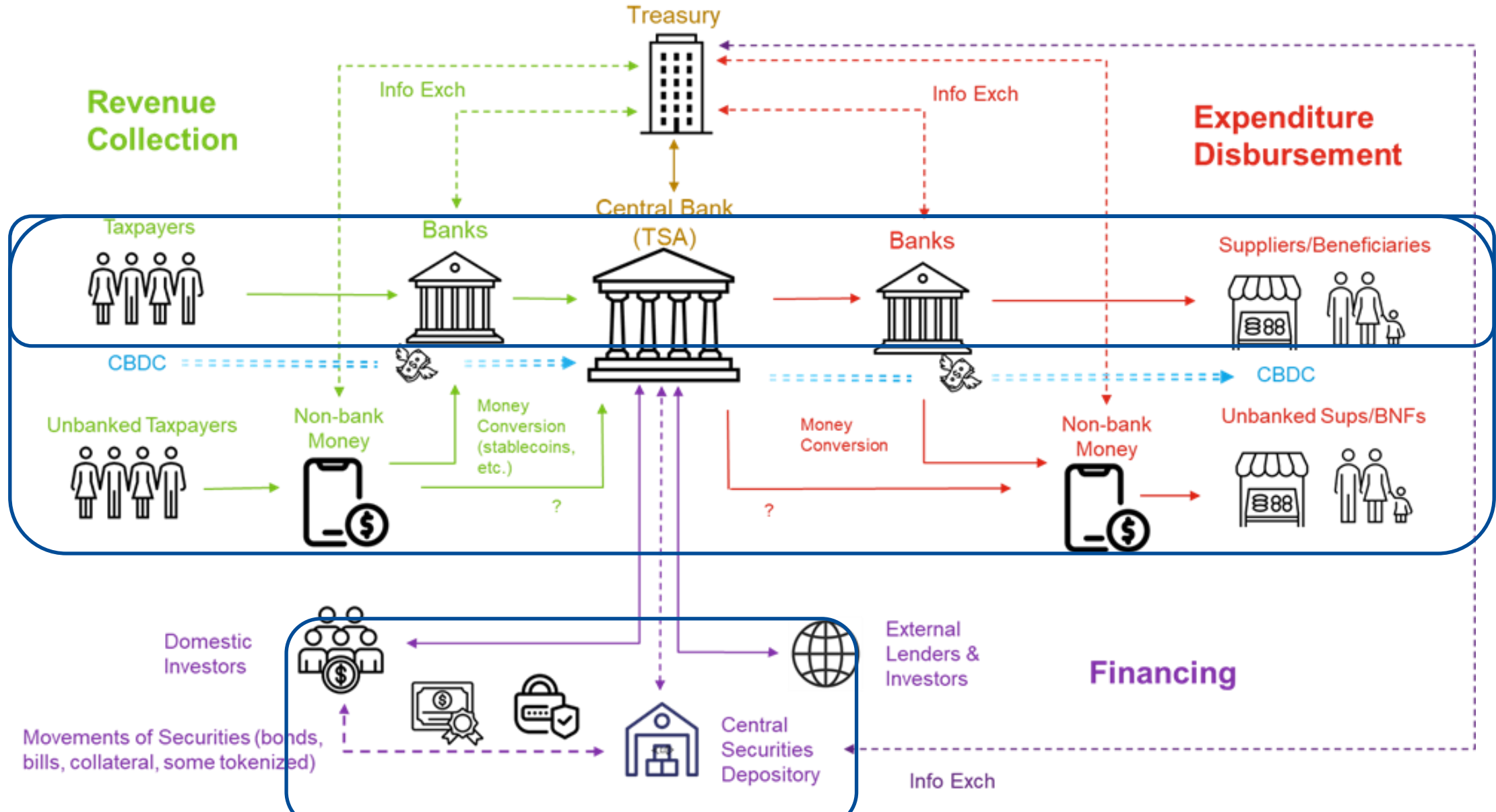
- Veća automatizacija i brzina (prihodovnih i rashodovnih) transakcija
- Manji broj posrednika
- Veća transparentnost, sljedivost i mogućnost revizije
- Lakše usklađivanje
- Novi putovi do nedovoljno obuhvaćenih oblasti (mobilni novac, stabilne kriptovalute)

Prednosti

- Niži transakcijski troškovi
- Smanjuje novčane troškove vremenskih zastoja i curenja
- Instant potraživanje prihoda, brzi transferi udaljenim korisnicima
- Širi obuhvat JRT
 - Veće povjerenje EBF-ova i donatora
 - Integracija fin-teh transakcija s IFMIS-om (primjer Nigerije)
 - Brža konsolidacija (primjer Indije)
- Bolja kontrola – prepoznavanje korupcije, gubitka

Digitalni novac i upravljanje gotovinom

Izvor: IMF ova publikacija u pripremi. Napomena: Ostale vrste novca (koje ne izdaje banka) uključuju e-novac i stabilne kriptovalute.

Projekcije novčanih tokova

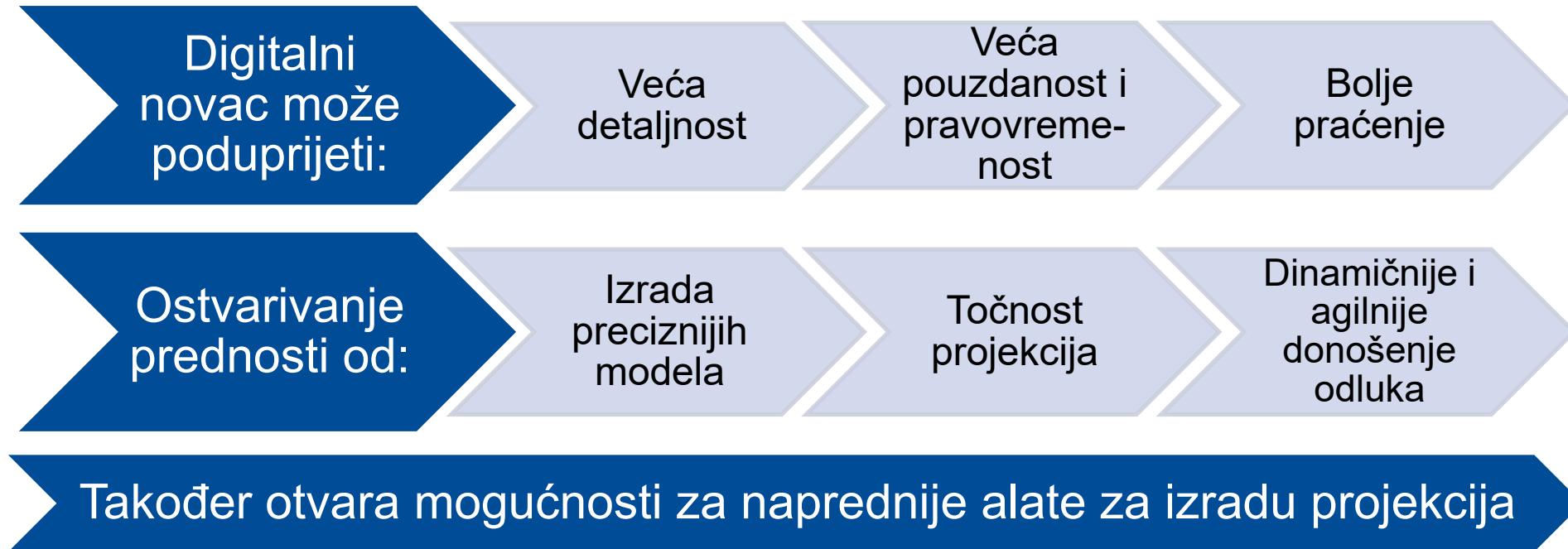
Projekcije podupiru...

- uredno postizanje proračunskih ciljeva
- strategije financiranja za postizanje ciljeva upravljanja gotovinom

Ali zahtijevaju...

- velike količine podataka (podaci o realizaciji i preuzetim obvezama (rezerviranim sredstvima) iz IFMIS-a, bankovnih izvoda, povrati od MDA-ova itd.)

Aktivno upravljanje gotovinom

Aktivno upravljanje gotovinom => poravnanje novčanih tokova zaduživanjem i kreditiranjem na tržištu novca (obično putem trezorskih zapisa i repo ugovora), čime nastaju prosječno niža gotovinska salda s prednostima nižih troškova i za šire financijske politike

Digitalni novac može donijeti širok spektar prednosti za tržišta vrijednosnih papira i povjerenje investitora – pogledati digitalne obveznice u nastavku

Aktivni upravitelji gotovinom će imati koristi od toga, posebno

- niži transakcijski troškovi
- skraćeni vremenski zastoji u namiri (relevantnije za manje razvijene zemlje)
- tokenizirani vrijednosni papiri za repo ugovore kojima se smanjuje rizik druge ugovorne strane
- novi investitori, veće sudjelovanje na tržištu

Rizici od novih
vrsta digitalnog
novca...

- rizik izdavatelja (npr. od privatno izdanih stabilnih kriptovaluta – lošije za kryptoimovinu)
- rizik promjene tečaja (stabilne kriptovalute gube svoju fiksnu vezanost u vremenima poremećaja na tržištu)
- obujam konverzijskih operacija na kraju dana koje donose rizike za financijsku stabilnost na manje likvidnim tržištima
- rizici povezani s rizicima skrbništva i identifikacijom vlasništva za tokenizirani novac ili novac koji se drži na novim platformama
- ...kao i veliki rizici od kibernetičkog kriminala, kršenja privatnosti podataka i novih načina utaje poreza i prevara...

...donose nove
izazove za
upravitelje
gotovinom

- novi oblici novca fragmentiraju likvidnost i povećavaju operativni rizik
- pametni ugovori mogu ugroziti zamjenjivost (primjer Brazila)
- potrebno investiranje u tehnologiju i vještine za upravljanje protokom informacija u novim oblicima novca i distribuiranim glavnim knjigama kako bi se ostvarile moguće prednosti

Digitalne obveznice

Digitalne obveznice su vrijednosni papiri izdani, upisani i pohranjeni na lancu blokova („blockchain“)

Mogu utjecati na veću ekonomičnost upravljanja dugom

- Instant namira smanjuje rizik i unapređuje upravljanje likvidnošću za sve strane
- Manja potreba za posrednicima i automatizirani radni tokovi smanjuju troškove
- Pametnim ugovorima automatiziraju se operacije nakon trgovanja (servisiranje duga); također mogu poduprijeti okolišne, socijalne i upravljačke (ESG) ciljeve
- Lanac blokova („blockchain“) smanjuje emisijske troškove (niži troškovi posredovanja i povezivanja), otvara tržište novim sudionicima, smanjuje troškove trgovanja (direktan pristup glavnoj knjizi)
- Povezivanje emisije obveznica s mobilnim novcem (Kenija, Uganda) dopire do stanovnika koji ne posjeduju bankovni račun (ali posjeduju mobilne telefone) – za manje investicije
- Smanjeni operativni troškovi te veća transparentnost duga i podataka

Moguće prednosti – analiza

CILJEVI	MOGUĆE PREDNOSTI
<p>Ekonomično upravljanje dugom</p>	<p>Instant namira smanjuje rizik namire i ubrzava prikupljanje sredstava za izdavatelje (T+0) Smanjenje troškova zbog manjeg broja financijskih posrednika Automatiziranim procesom namire smanjuju se pogrešne namire, rizici od prevara, ljudske pogreške i troškovi rada Smanjeni troškovi nakon trgovanja uz automatizirane radne tokove u procesu plaćanja (isplate kupona, povrat novca) Decentralizacijom funkcije skrbništva mogu se ukinuti troškovi bankovne usluge skrbništva Uklanjanje potrebe za pouzdanom centralnom drugom ugovornom stranom Niži troškovi povezivanja s transakcijskim sustavima</p>
<p>Evidentiranje i transparentnost duga</p>	<p>Nepromjenjive digitalne glavne knjige otežavaju promjenu vrijednosti dužničkog instrumenta i povezanih plaćanja Jedinstvena glavna knjiga za evidentiranje svih ugovora o dužničkim instrumentima bez potrebe za usklađivanjem između vjerovnika i dužnika Jedinstvenom glavnom knjigom uklanja se potreba za usklađivanjem trgovinskih detalja među pozadinskim uredima Evidentiranje dužničke transakcije i ažuriranje portfelja u stvarnom vremenu Bolja sljedivost dužničkih transakcija i otvaranje dijeljenih podataka i evidencija Brz i siguran pristup za ovlaštene sudionike Jedinstvena glavna knjiga olakšava izvještavanje o dugu Bolji pristup statistici trgovanja i moguća automatizacija izračuna tržišnih indikatora</p>
<p>Proširenje investitorske baze i povećanje likvidnosti</p>	<p>Direktna distribucija glavnih knjiga na platformi otvorenog pristupa Frakcionirano vlasništvo malim investitorima (građanima) može omogućiti pristup državnim obveznicama (financijska uključenost) Inovacije kroz izdavanje novih dužničkih instrumenata s uvjetima (tj. prilagođavanje, zelene obveznice) Pojednostavljeni emisijski postupak za manje institucije Pojednostavljeno dostavljanje kolaterala može povećati likvidnost državnih obveznica Poticanje prekograničnih investicija lakšim pristupom prekograničnim plaćanjima Frakcionizacija i pojednostavljeni pristup mogu potaknuti likvidnost na sekundarnom tržištu Skraćeno vrijeme namire unapređuje upravljanje likvidnošću za sve ugovorne strane u transakciji Tokenizacija može omogućiti likvidnost nelikvidne imovine</p>

Mogući rizici tehnologija povezanih s digitalnim novcem kojima se podupire izdavanje obveznica (u sadašnjim uvjetima)

Skalabilnost:

DLT platforme mogu imati poteškoća s efikasnim rukovanjem velikim operacijama ili velikim brojem transakcija, što je operativno kompleksno. Ograničena veličina bloka može odgoditi potvrdu transakcije

Interoperabilnost:

Nedostatak interoperabilnosti među DLT platformama otežava neometanu razmjenu podataka i suradnju. Različiti ili nekompatibilni standardi

Likvidnosni rizik:

Rizik od fragmentacije tržišta. Ograničeni protok transakcija i volatilnost cijena tijekom tržišnih poremećaja mogu utjecati na likvidnost

Rizik namire: Probabilistička namira na platformama bez dozvola uvodi mogućnost konkurentskih blokova i poništenja transakcija

Rizici usklađenosti i zakonski rizici: Nepostojanje sveobuhvatne regulative predstavlja izazove, uključujući zabrinutost u pogledu prevara, manipulacija na tržištu i zaštite podataka

Regulatorni izazovi: Trajni izazovi u pogledu usklađivanja postojeće regulative s DLT-om i osiguravanja usklađenosti među jurisdikcijama

Digitalne obveznice javnog sektora u periodu 2021. – 2024. (u milijunima jedinica)

	Issuer	Issuer type	Issuance Date	Issuance Place	Amount	Ccy	Maturity	Coupon	Instrument type	Native / Tokenized	Use of CBDC	DLT Type	DLT Platform	Settlmnt Day	Dealer / Lead Manager
1	EIB	Supranational	Nov-24	Luxembourg	100	EUR	Nov-29	2.545	Bond	Native	Yes	Private	GS DAP	T+0	GS, DZB, LBBW
2	EIB	Supranational	Nov-24	Luxembourg	100	EUR	Nov-27	2.36	Bond	Native	Yes	Private	HSBC Orion	T+0	HSBC, BNP, Natw.
3	City of Lugano	Subnational	Oct-24	Switzerland	120	CHF	Oct-33	1	Bond	Native	Yes	Private	SDX	T+0	ZKB
4	KFW	Public Agency	Aug-24	Germany	50	EUR	Nov-24	3.46	Bond	Native	No	Private	Cashlink	T+0	DZB
5	AIIB	Supranational	Aug-24	Luxembourg	300	USD	Jan-27	4	Eurobond	Native	No	Private	D-FMI	Unknown	Citi
6	Slovenia	Government	Jul-24	Slovenia	30	EUR	Nov-24	3.65	Bond	Native	Yes	Private	Neobonds	T+0	BNP
7	KFW	Public Agency	Jul-24	Germany	100	EUR	Dec-25	3.125	Bond	Native	No	Private	Polygon Bloc	T+1	Deutsche Bank
8	Swiss National Bank	Government	Jun-24	Switzerland	64	CHF	Jun-24	discount rate	Monetary Bills	Native	Yes	Private	SDX	T+0	Auction
9	World Bank	Supranational	Jun-24	Switzerland	200	CHF	Jun-31	1.1575	Bond	Native	Yes	Private	SDX	T+0	Commerzbank
10	Quincy, Massachusetts	Subnational	Apr-24	USA	10	USD	Apr-31	?	Municipal Bond	Native	No	Private	Onyx Digital Assets	Unknown	JPM
11	City of St-Gallen	Subnational	Feb-24	Switzerland	100	CHF	Feb-27	1.25	Bond	Native	Yes	Private	SDX	T+0	BKB, UBS, Safra
12	City of Lugano	Subnational	Feb-24	Switzerland	100	CHF	Feb-34	1.415	Bond	Native	Yes	Private	SDX	T+0	ZKB, BKB, Safra
13	Hong Kong	Government	Feb-24	Hong Kong	743	USD	Feb-26	Multicur	Green Bond	Native	No	Private	HSBC Orion	T+1	HSBC, BoC, CA, GS
14	Basel Canton	Subnational	Nov-23	Switzerland	105	CHF	Dec-27	1.3	Bond	Native	Yes	Private	SDX	T+0	BKB
15	Zurich Canton	Subnational	Nov-23	Switzerland	100	CHF	Dec-34	1.45	Bond	Native	Yes	Private	SDX	T+0	ZKB, UBS, Raiff.
16	Philippines	Government	Nov-23	Philippines	15000	PHP	Nov-24	6.5	Retail Bond	Tokenized	No	Public	PDAX	T+2	LBP, DBP
17	World Bank	Supranational	Oct-23	Luxembourg	100	EUR	Oct-26	3.399	Eurobond	Native	Yes	Private	D-FMI	T+0	TD Securities
18	EIB	Supranational	Jun-23	Luxembourg	1000	SEK	Jun-25	3.638	Green Bond	Native	No	Public	CA Blockch.	T+0	CA, SEB
19	EIB	Supranational	Feb-23	Luxembourg	50	GBP	Feb-25	SONIA+(FRN	Bond	Native	No	Private	HSBC Orion	T+2	HSBC
20	Hong Kong	Government	Feb-23	Hong Kong	800	HKD	Feb-24	4.05	Green Bond	Tokenized	No	Private	GS DAP	T+0	GS
21	City of Lugano	Subnational	Jan-23	Switzerland	100	CHF	Jan-29	1.625	Bond	Native	No	Private	SDX	T+0	ZKB
22	EIB	Supranational	Nov-22	Luxembourg	100	EUR	Nov-24	2.507	Bond	Native	Yes	Private	GS DAP	T+0	GS
23	IADB	Supranational	Jul-22	Spain	10	USD	Jul-24	2.205	Bond	Native	No	Private	IBERCLEAR	T+0	BBVA
24	EIB	Supranational	Apr-21	Luxembourg	100	EUR	Apr-23	0	Bond	Native	Yes	Public	Forge	T+1	GS, SocGen

Izvor: MMF. Napomena: Popis ne uključuje elektroničke vrijednosne papire evidentirane na digitalnim platformama na kojima se ne koristi tehnologija lanca blokova („blockchain“), kao ni ponudu tokeniziranih starih vrijednosnih papira (emisije uz „nejasno korištenje jezika“). Samo tri državna izdavatelja (Slovenija, Hong Kong i Filipini). Samo jedna aukcija (trezorski zapisi SNB-a).

Neki primjeri

Vlada Hong Konga	<ul style="list-style-type: none"> • Upisani kao tradicionalni vrijednosni papiri prije preslikavanja na DLT platformi (zato su to „tokenizirane”, a ne izvorno digitalne obveznice) • Pristup samo odabranim sudionicima. Pri emisijama banke razmjenjuju gotovinu sa svojih RTGS računa za tokenizirani novac u hongkonškim dolarima na platformi. • Tokenizirani vrijednosni papiri i tokenizirani novac obrađuju se na istoj DLT platformi; transakcije na sekundarnom tržištu izvan uređenog tržišta (OTC), ali upisane na platformi
Banque de France	<ul style="list-style-type: none"> • EIB je izdao 4 digitalne obveznice na različitim platformama u odnosu na veleprodajni CBDC. Princip isporuke naspram plaćanja (DvP) zahtijeva interoperabilnost platformi • BdF proizvodi potrebni tokenizirani novac na svojoj platformi i deponira u bankovne novčanike
Filipinski trezor	<ul style="list-style-type: none"> • Izdao tokenizirane trezorske zapise na digitalnoj trgovinskoj platformi • Primarni registar tradicionalnih obveznica po CSD principu (centralni depozitorij vrijednosnih papira), ali preslikano na platformi • Mali investitori (građani) mogu kupiti male količine i držati ih u digitalnim novčanicima na platformi • Za sada se ne mogu prodavati na sekundarnom tržištu i servisirati izvan lanca, ali će u budućnosti biti dostupni putem aplikacije za mobilno plaćanje (koja ima više korisnika nego što ima vlasnika bankovnih računa)
Švicarske pokrajine	<ul style="list-style-type: none"> • Privatni DLT kojim upravlja Švicarska digitalna burza (SDX), također uvršten na tradicionalnu burzu s istim međunarodnim identifikacijskim brojem (ISIN oznaka). Generiranje glavnih knjiga i određivanje cijena izvan lanca; registar i skrbništvo na lancu • SNB je izdao CBDC na SDX-u – ista glavna knjiga kao za digitalne obveznice – namira digitalnih obveznica u odnosu na CDBC na T+0 – premda se može koristiti i RTGS. Servisiranje duga još izvan DLT-a

Neki okvirni zaključci

Najveće potencijalne prednosti dolaze od onih koji su ih najmanje u stanju osigurati

- Prednosti su mnogo ograničenije za visoko digitalizirane zemlje s kvalitetnim IFMIS-om, efikasnim i agilnim bankama, likvidnim tržištima i financijski sofisticiranim stanovništvom
- Osiguravanje prednosti na drugim mjestima zahtijeva investiranje u sustave i vještine, te stručnost u analizi rizika i regulativi
- CBDC nije toliko problematičan kao drugi oblici digitalnog novca

Zahtijeva određenu dozu opreza, npr.:

- Novac CB-a (CBDC, ako je dostupan) treba ostati preferirana opcija za financiranje velikih klijenata
- Vlade u svoje poslovanje trebaju uvoditi nove valute samo kada se one mogu neometano i jeftino konsolidirati na JRT-u s ograničenim rizicima izdavatelja i tečajnih razlika, i kada postoje dovoljno likvidna tržišta da podrže taj zahtjev
- Prihvatljive stabilne kriptovalute moraju biti osigurane (kolateralizirane) novcem CB-a ili drugom likvidnom imovinom visoke kvalitete te ispunjavati zahtjeve visokih performansi za uzajamnu povezanost njihove infrastrukture i knjige CB-a
- Prihode u vidu drugih vrsta privatnog novca na maloprodajnom tržištu treba pretvoriti u sigurnije oblike novca koji nadilaze predviđene potrebe u tim valutama

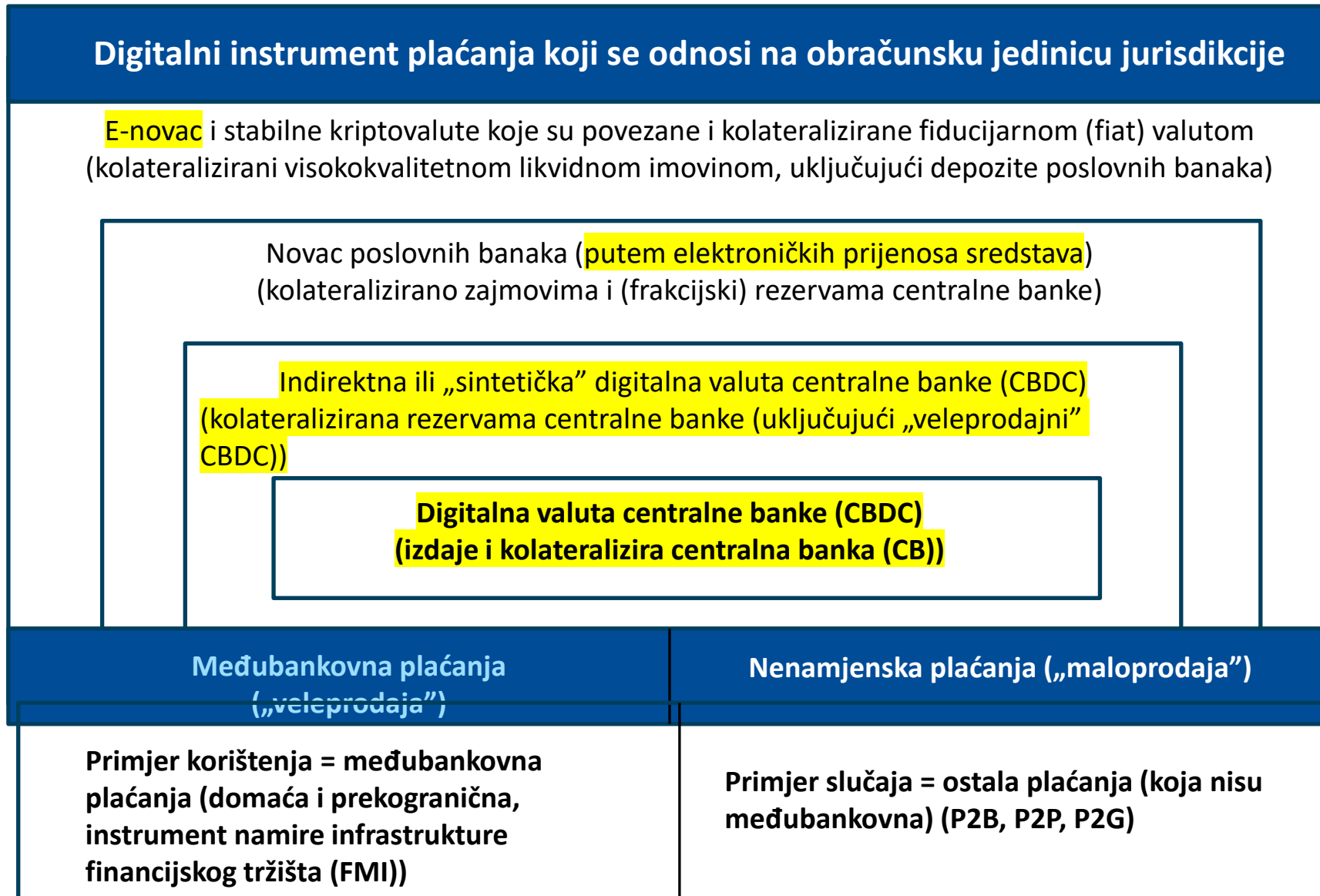
Što ima posljedice za korištenje digitalnog novca za prihode i rashode...

- Potrebni su kompromisi između ispunjavanja ciljeva različitih funkcija fiskalnih operacija i upravljanja
- Usklađivanje usvajanja novog digitalnog novca u MFIN-u s pripravošću za suočavanje s izazovima i smanjivanje novih rizika

Dodatak: Neke definicije

- **Digitalna valuta centralne banke (CBDC):** Potencijalno novi oblik digitalnog novca centralne banke koji se može razlikovati od rezervi ili salda na računima za namiru koje drže poslovne banke u centralnim bankama. To je obveza centralne banke, nominirana u postojećoj obračunskoj jedinici, koja može obavljati sve funkcije novca: obračunska jedinica, sredstvo razmjene i pohrana vrijednosti. CBDC može biti dostupan pojedincima („maloprodajni” CBDC) ili odabranim financijskim institucijama („veleprodajni” CBDC). CBDC-ovi nisu kriptovaluta.
- **Tehnologija distribuirane glavne knjige (DLT):** Sredstvo za pohranu informacija putem distribuirane glavne knjige, kao što je ponovljena digitalna kopija podataka dostupnih na više lokacija. Baza podataka koja se pohranjuje, dijeli i sinkronizira na kompjuterskoj mreži. Podaci se ažuriraju konsenzusom među mrežnim sudionicima. Jedan je primjer lanac blokova („blockchain”), ali evidencija se ne mora nužno voditi korištenjem iste arhitekture lanca blokova.
- **Digitalni novac:** Digitalni novac je digitalni prikaz vrijednosti koji izdaje javni ili privatni sektor. Primjeri digitalnog novca su digitalne valute centralne banke (CBDC) i stabilne kriptovalute koje izdaje privatni sektor. Digitalni oblik fiducijarne (fiat) valute koju izdaje centralna banka definira se kao CBDC. Privatni digitalni novac razlikuje se po dizajnu i stabilnosti vrijednosti. Kriptovaluta u nestabilnoj kriptovaluti (npr. Bitcoin) nominirana u vlastitim obračunskim jedinicama pokazuje veliku volatilnost cijena, zbog čega je loše sredstvo razmjene i pohrane vrijednosti te se stoga trenutno ne smatra novcem prema definiciji MMF-a. Stabilnim kriptovalutama nastoji se minimalizirati fluktuacija cijena tako što se njihovo vrednovanje povezuje s fiducijarnim (fiat) valutama ili drugom postojećom imovinom, čime se njihovo izdavanje osigurava imovinom (uključujući imovinu nominiranu u globalno korištenim službenim valutama pojedinačno ili kao paket („basket”)) ili se upravlja njihovom preostalom ponudom pomoću algoritama. Drugi primjer digitalnog novca je e-novac. [Za **digitalne fiducijarne (fiat) valute** pogledati i slajd u nastavku.]
- **E-novac:** Pohranjeni novčani iznos ili proizvod s unaprijed uplaćenim sredstvima u kojem se evidentirana novčana sredstva ili iznos dostupan potrošaču za višenamjensko korištenje pohranjuje na kartici s unaprijed uplaćenim sredstvima ili elektroničkom uređaju kao što je kompjuter ili telefon i koje kao instrument plaćanja prihvaća druga strana koja nije izdavatelj (višenamjensko korištenje). Pohranjeni iznos predstavlja potraživanje koje se može izvršiti prema pružatelju e-novca za otplatu salda na zahtjev ili u cijelosti.
- **Stabilne kriptovalute** su kriptovaluta čiji je cilj održavanje stabilne vrijednosti u odnosu na određenu imovinu ili skup ili paket („basket”) imovine. Kako bi se postigla stabilnost, obično se drži imovina koja osigurava stabilne kriptovalute. To mogu biti fiducijarne (fiat) valute, bankovni depoziti, kratkoročni tržišni instrumenti, pa čak i druga kriptovaluta. Stabilna kriptovaluta je vrsta kriptovalute koja je dizajnirana za održavanje stabilne vrijednosti u odnosu na određenu imovinu ili paket („basket”) imovine. Za razliku od druge kriptovalute kao što su Bitcoin ili Ethereum, koje mogu doživjeti značajnu volatilnost cijena, stabilne kriptovalute nastoje osigurati stabilnost i smanjiti rizik povezan s fluktuacijama cijena.
- **Digitalna javna infrastruktura:** Skup sigurnih, otvorenih i interoperabilnih digitalnih sustava koji funkcioniraju kao temeljni gradivni blokovi javnih usluga.

Dodatak: Digitalna fiducijarna (fiat) valuta

Dodatak: Neke kratice

ACH	automatizirana klirinška kuća	FPS	Usluga brzog plaćanja
AIIB	Azijska banka za infrastrukturne investicije	HKMA	središnja monetarna institucija Hong Konga
BIS	Banka za međunarodna poravnanja	IADB	Međuamerička razvojna banka
CB	Centralna banka	IFMIS	Integrirani informacijski sustav za financijsko upravljanje
CBDC	Digitalni novac centralne banke	JLP(R)S	Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave
CSD	Centralni depozitorij vrijednosnih papira	JRT	Jedinstveni račun trezora
DLT	Tehnologija distribuiranog registra	MDAs	ministarstva/odjeli/agencije
DP	Državna poduzeća	NPI	Netržišna neprofitna institucija
DvP	Isporuka naspram plaćanja	OTC	Izvan uređenog tržišta
EBF	Izvanproračunski fondovi	PFM	Upravljanje javnim finansijama
EFT	Elektronički prijenos sredstava	RTGS	Bruto poravnanje u stvarnom vremenu (sustav)
EIB	Evropska investicijska banka	SNB	Švicarska nacionalna banka
ESG	Okolišno, socijalno i upravljačko	ZBA	Računi s nultim saldom

HVALA VAM!

